

Κουβούκλ. Ἡμ-μον *gathionda*, πόι ἐγέρτηνα (=εἶχα καθήσει, ἔπειτα ἐσηκώθη) Βουνί. Τσουμῆται καλὰ τσαὶ γέρ-
ρεται κάλλιο (=κοιμᾶται καλὰ καὶ ξυπνᾷ καλύτερα) Γέρ-
ρομαι τήμ *bouρ-ρή*, ἂν ἐξ-ζήω (θὰ ἐγερεθῶ τὸ πρωί, ἂν ζή-
σω) αὐτόθ. Αὔριμ *bouρ-ρὸ* ἔχω νὰ γερετῶ σῆμα, νὰ κοθ-
σινίω τ' ἀλεύρι, νὰ κάμω τὸ τσωμί (=αὔριο πρωὶ πρέπει νὰ
σηκωθῶ ἐνωρίς, νὰ κοσκινίσω τὸ ἀλεύρι, νὰ κάμω τὸ ψωμί)
Μπόβ. Μὴ ἀπομηθάτε, γειρᾶστε (=μὴ κοιμηθῆτε, ἐγερεθῆ-
τε) αὐτόθ. Ἐμεῖ *γερ-ρόμεστε* τσαὶ πᾶμε (σηκωνόμεθα καὶ
πηγαίνομεν) αὐτόθ. Ἐγέρτηνα, ἄρτε *χερών-νω* νὰ κάμω
τεδ-δουλεῖε (ἐσηκώθην, τώρα ἀρχίζω νὰ κάνω τίς δουλειές)
αὐτόθ. || Παροιμ. Τί τσουμῆται μὲ παιδιὰ γέρ-ρεται κατο-
ρημένο (ὅποιος κοιμᾶται μὲ παιδιὰ σηκώνεται κατορημέ-
νος) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πῶς νὰ γερετῶ, ἀουρίδι μου, ἀπὸ τὴν ἀγαλιά σου
Κάρπ.

Μά, ὡς τὸ εἶδια, ἐξεπάστηκα, ἐξύπνησα κ' ἠγέρτην
κ' ἐπόμεινα μὲ τὴν χαράν, χωρὶς νὰ πάρω χάριν
αὐτόθ.

Γέρνεν' ὁ δράκος, τὸ θεριό, τὸ Γιάννη γιὰ νὰ φάη,
νὰ φά' ἐμὲ τὸ μοναχό, τσῆ μάννας τὸ καμάρι
Κρήτ.

Ἀγριούρ' ἀγριούρ', μαννίτζα μου, ἀγριούρ' νὰ πᾶμ' ἀπέσω
(σῆκω, ἐγείρου, μαννούλα μου) Ἀνακ. Συνασσ. β) Ἀναρ-
ρωνύω, ἀναλαμβάνω Τσακων.: Ἐγὶ γειρετὶ ὁ Νιχάλη ἀπὸ τὰν
ἄ βοά πῆ ν' εἶνα ἔχου ὁρατὲ (ἔχει ἀναλάβει ὁ Μιχάλης ἀπὸ
τὴν ἄλλη φορὰ πού τὸν εἶχα ἰδῆ) Ἀνα φάη κα γκάενα, τὰν
οὔρα ἔγὶ γείρου (ἅμα φάη καλὰ κάνεις, 'ς τὴν ὥρα ἀναλαμ-
βάνει δυνάμεις) αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Λύβιστρ.
καὶ Ροδάμν. στ. 2459 (ἐκδ. Δ.Μαυροφρύδ., σ. 414) «γεί-
ρεστε καὶ ἄς ὑπαγαίνωμε, μὴ ἀργοῦμεν τὸν καιρὸν μας» καὶ
Γ.Χορτάτζ. Ἐρωφίλ. Ἀφήγ. στ. 61 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ., σ. 2)
«γιατὶ ὅσες θέλου ταραχὲς κι ἀνέμοι νὰ γερθοῦσι». Συνών.
γερρεύω, ξεγερρεύω, ξεγυρνίζω.

γερνῶ *γερεῶ* Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Κρήτ. Πόντ. (Ἱμερ. Οἶν.
Ἰοφ. Τραπ. Χαλδ.) Χίος (Πυργ.) *γηρεῶ* Νίσυρ. Σύμ. Τῆλ.
γεροῦρ ἔγὶ Τσακων. *γιοῦρ* Λῆμν. *γεράω* Ζάκ. Καλαβρ.
(Μπόβ.) *γιοράου* Μακεδ. (Ἐράτωρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *γε-
ρεῶ* σύνθηθ. *γερεῖ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σκυρ. *γιορῶ* Ἄνδρ.
(Κόρθ.) Θεσσ. (Κρυόβρ.) Κυδων. Μακεδ. (Γαλατ. Δρυμ.
Πεντάπολ. Χαλάστρ. Χαλκιδ.) Σάμ. *γιορῶ* Λυκ. (Λιβύσσ.)
ἔρνῶ Κάλυμν. Κάρπ. Μακεδ. (Γκιουβ.) Μεγίστ. Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ. Κωμιακ. Κορων.) Σύμ. *γέρω* Πόντ. (Ἰνέπ.) *γε-
ρνάω* πολλαχ. *γερνάου* Πελοπν. (Λεντεκ. Σουδεν.) *γιορνάου*
πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *γεράζω* πολλαχ. *γεράζου* Εὔβ. (Βρύσ.)
Καππ. (Σίλ.) Μέγαρ. Πελοπν. (Μάν.) *γεράζ-ζου* Εὔβ.
(Κουρ. Κύμ. Ὀξύλιθ.) *γεράτζω* Ἀπουλ. *γιοράζου* πολλαχ.
βορ. ἰδιωμ. *γιοράζου* Μακεδ. (Κοζ. Σιάτ.) *γεράζω* ἡμα Τσα-
κων. (Χαβουτσ.) Ἀόρ. *γέρακα* Εὔβ. (Βρύσ. Κουρ. Κύμ.)
Μέγαρ. *ἐγέρακα* Τσακων. (Χαβουτσ.) Μετοχ. *γεράζοντας*
Ἡπ. (Πάργ.) *γερασμένος* σύνθηθ. *γιορασμένους* σύνθηθ. βορ.
ἰδιωμ. *γερασμένο* Καππ. (Ἀραβάν.) *εράμενος* Κάρπ. *γε-
ρακού* Τσακων. (Πραστ. Χάβουτσ.) *γερατὲ* Τσακων. (Χα-
βουτσ.) *γεράσoda* Ἀπουλ.

Τὸ Βυζαντ. *γερεῶ*, ὁ πιθανώτατα ἐκ τοῦ *γηρεῶ* κατ' ἐπί-
δρασιν τοῦ *γέρων* - *γέρος*. Βλ. Περὶ γέροντ. στ. 197 (ἐκδ.
G. Wagner, σ. 111): «ὅτι ὅσον γεροῦν οἱ γέροντες, ὅσον και-
ρὸς διαβαίνει | τόσον ἐκ τὸ κεφάλιν τους ὁ μυαλὸς φυραίνει». Πβ. καὶ Ἐρωτόκρ. Δ 196 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ.): «χάνει ὁμορ-
φία καὶ μυρωδιά, κάλλη καὶ δροσερότη, | γερεῖ ζιμιὸ καὶ ψύ-
γεται καὶ μπλιὸ δὲν ἔχει νιότη» (τὸ ἄνθος). Ὁ τύπ. *γηρεῶ*

ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ εἰς -ῶ συνηρημένα ἐκ τοῦ θέμ. *γηρ-*
τοῦ ἄορ. *ἐγήρασα* τοῦ ἄρχ. *γηράσκω*. Οἱ τύπ. *γερεῶ*
καὶ *γεράζω* κατὰ μετασχηματισμὸν ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἄορ.
ἐγέρασα κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς -νῶ καὶ -άζω τῆς Νέας Ἑλ-
ληνικῆς. Πβ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 275. 292.

Α) Ἀμτβ. 1) Εἶμαι, γίνομαι γέρων, γηράσκω κοιν. καὶ
Καλαβ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀραβάν. Σίλ.) Πόντ. (Ἱμερ. Οἶν.
Ἰοφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): *Γέρασα* πιά. Τώ-
ρα *γεράσαμε* κοιν. *Μέρες* δὲ *βεροῦσι* ἀπὸ τὸ *Μιχάλη*, δὲ
γερεῖ καθόλου Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Γέρακα*, ὁ τσίτρινος,
τσαὶ δὲ *μποροῦν* πλέο νὰ *δουλέγω* Μέγαρ. Τώρα *ἐμεῖς γε-
ράκαμε!* Εὔβ. (Βρύσ. Κουρ. Κύμ.) *Καροτσερά*, ἠγέρασες
Πάρ. (Λεῦκ.) Ὀδόμου *γερεῖ* ἄνθρωπο (ὁδόμου=ὄταν)
Κορσ. Ἀμα *γεράσ'* ὁ ἄνθρωπος, εἶνα σπὶτ' *λίρα* νὰ *σῶχοντε*,
δὲν εἶναι τίποτα Ἀντίπαρ. Ἐνα *γερασμένη* *ναῖκα* (μία γη-
ρασμένη, γριὰ γυναικα) Σίλ. *Τιάζ* ἄρτουλους *οὐ* *γεράζει*
(αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν *γερνάει*) αὐτόθ. Καθὼς *ἀγροῖζ' σα*,
ἔτσ' τὸν *θ' μῶμι*, δὲ *γιοράζ'*, τοῦ *σῆ' λλί* Εὔβ. (Ἀκρ.) *Πάου*
'ς τὰ *κομμάτια*, *γέρασα*, δὲν *ἔχου* ντίπ *θυμητ' κό* Εὔβ. (Ἰαχν.)
Αὐτὸς *οὐ* *καλότ' χους* δὲ *βάρ'* *κασαβέτ' μέσα τ' κί* δὲ *γιοράζ'*
(*κασαβέτι*=στενοχωρία, λύπη) Ἡπ. (Κουκούλ.) *Τὰ μικρὰ*
τοῦ *γλάρου*, τὰ *γλαρόνια*, εἶναι *πιὸ* *σκοῦρα* ἀπὸ τοὺς *μεγά-*
λους καὶ ὕστερα *γεράζοντας* γίνονται *πιὸ* *μαῦρα* Ἡπ. (Πάργ.)
Παράκις *γηράζου* Θεσσ. (Βαθύρρ.) Ἀλλ' *γιοράζ' ν* *κί* δὲν
μποροῦν ν' ἀλλάξ' ν Θεσσ. (Μεγαλόβρ.) *Μὰ* *πού* *'da* *σέ*
πῆρα, ἦσου *λωλός*, καὶ *γέρασες*, *μὰ* τὸ *λαλεῖς* καὶ *παιαίνεις*
Κρήτ. Ὅσο *γερεῖ* ὁ *κακομοίρης*, τόσο καὶ *παραουλιάζει* (γί-
νεται *μωρός*) Κρήτ. (Νεάπ.) *Γερασμένος* *θωρεῖς* Κρήτ.
(Χαν.) *Πάει* οὐ *Θύμιους*, *δίπλουσι*, δὲ *μπορεῖ* ἄλλον, *γέρασι*
Μακεδ. (Δεσκάτ.) Ἐέρασα *γι* *ἐτοῦτοι* καὶ *κάνου* *τῆ* *γιοῖ*
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐγέρασα *γ' ὡ*, *εἶμαι* *γιογιά* καὶ δὲ *ματα-*
φελάω Ὁθων. Ὅσο *πάει* ἡ *καλή* μου καὶ *γεράζει* (ἡ *καλή*
μου=ἡ *μάμη* μου) αὐτόθ. Ἀκου καὶ *μένανε* *πού* *μουνα*
νὰ καὶ *γέρασα* Πελοπν. (Παιδεμ.) Ἐγέρασα *πιὸ* *γι* *ἐν*
ἔχω *γόδια* καὶ *μαμ-μουλῶ* τὸ *ψωμί* (ἐγέρασα *πλέον* καὶ δὲν
ἔχω *δόντι* καὶ *μασουλῶ* τὸ *ψωμί*) Σύμ. Ὁ Νικολῆς *εἶδε*
κοπά'ι *πρόατα* *τσαὶ* *καταίττες*, *μὰ* ἅμα *ἐγέρασεν* *κομ-μά-*
τιν τὸ *παράτησεν* εἰς τὰ *παιδιὰ* τοῦ Χίος (Πισπιλ.) Ἀντὶ
νὰ *γηράσου*, *ξιτροφιζαίνου* (ἀντὶ *νὰ* γίνω *γέρος*, γίνομαι
περισσότερον *τρυφερός*, *νέος*) Στερελλ. (Περίστ.) Ὁ *ἄν-*
θρωπο γεράζ' *γλήγορα* Χαβουτσ. Ἐζοῦ *ἔδαρι* *ἐγεράκα*, *τῶ*
ἐτ' *ἀντέχουμενοι*; (ἐγὼ *τώρα* *ἐγέρασα*, τί *περιμένετε*;) Τσα-
κων. Ἐκιοῦ, *καφο-Μιχάλη*, *εἶσι* *γερακού!* (ἔσ' *καφο-Μι-*
χάλη, *εἶσαι* *γερασμένος!*) αὐτόθ. Τότε *π'* *εγείρ' τσε* ἀπὸ τὰν
Ἀμεζιτσή, *ἔκι* *πλέα* *γερατὲ* ὁ *τσεῖς* *σι* (ἀφ' οὔτου *ἐπέστρεψεν*
ἐξ Ἀμερικῆς, *ἦτο* *πλέον* *γερασμένος* ὁ *θεῖος* του) αὐτόθ.
Γέρασιν τοῦ *βαρβάτου* *μας* ἄλλονγου Μακεδ. (Γαλατ.) Ἐγέ-
ρασε τὸ *σπαρτό* (ὑπερωρίμασαν τὰ *σιτηρὰ* καὶ γέρνουν *πρὸς*
τὰ *κάτω*) Κρήτ. (Νεάπ.) *Τῇ* *βρωτομαρτιά* *ρίχνουμε* *τὴν*
ἀσπερδουκλόριζα *ἀπάνω* 'ς τὰ *σπίτια* ἢ 'ς τὰ *δέδρα* *γιά* *νὰ*
μένουνε *γερά* καὶ *νὰ* *μὴ* *γεράζοντε* Κέρκ. (Σιν.) || Φρ. *Νὰ*
ζήσετε, *νὰ* *γεράσετε* (εὐχὴ *πρὸς* *νεονόμους*) κοιν. *Νὰ* *ζήσ'*
τ' *ἀδρόγνουν*, *ν'* *ἀσπρίσ'*, *νὰ* *γιοράσ'* (ὁμοίᾳ τῇ προηγουμένῃ)
Θεσσ. (Μεγαλόβρ.) *Νὰ* *μᾶς* *ζήσ' ν*, *νὰ* *καρπιάσ' ν*, *νὰ* *γιοράσ' ν*
(ὁμοίᾳ τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Χαλάστρ.) *Νὰ* *εράσετε*
καὶ *μὲ* *κληρονόμοι!* (εὐχὴ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Νὰ* *ζήσης*,
ν' *ἀσπρίσης*, *νὰ* *γεράσης* (εὐχὴ) Ἡπ. (Κοκκιν.) *Νὰ* *σαι*
καλομοῖρα, *νὰ* *εράσης* καὶ *νὰ* *εἴης* *γρὰ-γρὰ* (εὐχὴ) Κάρπ.
(Ἐλυμπ.) *Νὰ* *μὴγ-γεράσης* (ἀρά) αὐτόθ. *Νὰ* *μὴ* *σώσης*
νὰ *γεράσης* (ἀρά) Κρήτ. || Παροιμ. φρ. Ἡμουν *μικρὸς* καὶ
γέρασα (ἐπὶ *μακρᾷ* *ἀναμονῇ* *πρὸς* *ἐκπλήρωσιν* *δοθείσης*
ὑποσχέσεως) σύνθηθ. Ἐγέρασα, *μὰ* δὲν *ἐγέλασα* (ἐπὶ *πολυ-*

βασανισμένου ανθρώπου) Κρήτ. (Μόδ.) Δέν τό 'χω πῶς γεράζω, μόν τό 'χω πῶς βασανίζουμαι "Ηπ. (Πάργ.) || Παροιμ. "Αμα γεράση τὸ δοντρί, ξεράδια δὲν τοῦ λείπουν (ἐπὶ τῶν συχνῶν ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι συνοδεύουν τὸ γῆρας) πολλαχ. Προσώρας ἐπαντρεύτηκα καὶ γέρασα μὲ δαύτην (ἐπὶ τῶν προμηθευομένων τι ὑπὸ τύπον προσωρινότητος, ἥτις ὁμῶς μεταβάλλεται εἰς μόνιμον κατάστασιν) "Ηπ. (Κόνιτς.) "Ο Θεὸς κι ἄνε γεράση, δέκ' ἀγιοὺς καταπονᾷ τσι (ὁ ἰσχυρὸς καὶ ἔχων ἀξίαν καὶ γέρον ἀκόμη ἢ καὶ εἰς δυσκόλους περιστάσεις δὲν ἀποβάλλει τὴν ἰσχύν του) Κρήτ. Τὸ βουβάλι κι ἄ' γεράση, γιὰ τὸ κάλλιο βόδι κάνει (συνώνυμος τῇ προηγούμενῃ) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τ' ἀφεντικά σφαχτὰ δὲ γερνᾶνε καὶ δὲν φοφᾶνε (τὰ πράγματα τῶν ἰσχυρῶν δὲν ὑποκινεῖται εἰς φθορὰν ἐκ μέρους ἄλλων) Πελοπν. ("Αρκαδ. Δάρ.) "Ο διάβολος ὅταν γεράση, γίνεται καλόγερος (ἐπὶ ἀκολάστων ἢ κακῶν, οἵτινες δεικνύουν εὐλάβειαν ἢ καλωσύνην κατὰ τὸ γῆρας) Πελοπν. (Σκορτσ.) "Ο λύκος κι ἂν ἐγήρασε κ' ἔλλαξεν τὸ μαλ-λίν του, μὴε τὴν γνώμην τ' ἔλλαξεν μὴε τὴ γεφαλὴν του (ἐπὶ τῶν φαύλων καὶ κακῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν μεταβάλλονται καὶ ὅταν ἀκόμη γηράσουν) Τῆλ. "Η παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ. "Ο κάτ-της κι ἂν ἐγέρασε, νὰ νύθα πού 'σεν, ἔδει τα (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Κῶς (Πυλ.) "Ε-ζήσε καὶ γέρασε καὶ γνώση δὲν ἔμαθε (ἐπὶ ἀδιορθῶτων) Πελοπν. (Παιδεμ.) "Ηταν ἡ λύκος κ' τὰβ' κι γέρασι (ἐπὶ διαρκῶς ἀναβαλλόντων νὰ πράξουν τι) Θεσσ. (Κρυόβρ. Συκαμ.) Σὰ 'εράσ' ὁ λύκος, τότε σουλατσάρου δὰ τσακάλια (ὁ ἰσχυρὸς γηράσκων γίνεται ἔρμαιον τῶν ὑποδεεστέρων του) Πάξ. ("Απύρανθ.) "Αμα γηράσ' οὐ λύκος, τὸν παίρνουν οἱ σκύλλ' κατὰ πόδ' (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Μακεδ. (Πεντάπολ.) "Οποῖους τρέχ', γιρᾷ (ἡ παράλογος σπουδὴ καταβάλλει τὸν ἄνθρωπον) Λῆμν. Τοῦ σῆ'λλι οἱ στράτες τοῦ ρ'ράζουν (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Μακεδ. (Βόιον). Τόσον γηρῶ, τόσον θωρῶ (ἡ πείρα ἀποκτᾶται μὲ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρόνου) Σύμ. Δέν τό 'χου πὸν ρ'ράζου, μόν τό 'χου πὸν μαθαίνου (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Μακεδ. (Καταφύγ.) "Οσον ρ'ράζου, τόσον μαθαίνου (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Στερελλ. (Φθιώτ.) "Ωσπου πᾶμεν τσαὶ γεροῦμεν, ἄλλα πράματα θωροῦμεν (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Κύπρ. (Λευκωσ.) Πβ. τὴν ἀρχ. γηράσκω ἀεὶ διδασκόμενος καὶ Ν.Πολίτ., Παροιμ. 3, 563-574. || Γνωμ. Σὰδ-δὲ χτίσης σπῆτι, 'ἐμ παντρέφης παιδί καὶ δὲ φυτέφης ἀμπέλι, 'ἐγ-γερονᾶς (διότι εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς καταβάλλεται πολὺς κόπος) Κῶς (Πυλ.) "Οποια θελεὶ νὰ γεράση, ἀργαστήρι ν' ἀγοράση (ἀργαστήρι=ἀργαλειόν, διότι ἡ ὑφαντικὴ εἶναι ἐπίπονος) Κρήτ. Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἄλλαχ. "Ο νιὸς ἄ' δὲν ἐθέριζε, γ' ἡ κόρη ἄ' δὲν ἐγέννα | τὸ βούδ' ἄ' δὲν ἐλώνευε, ποτέ τοι δὲν ἐέρνα (διὰ τὸ ἐπίπονον τῶν ἐργασιῶν) Νάξ. ("Απύρανθ.) || Αἰνιγμ. "Ο μικρὸς δὲ μεγαλώνει κι ὁ μέγας δὲ γερονᾷ (ὁ βράχος) "Ηπ. (Ραδοβύζ.) || "Ασμ.

Εὐχαριστῶ σ', ἀγάπη μου, δοξάζω σένα, Θε μου, πού 'ν' ἡ-ῖ-ἀγάπη μου καλὴ καὶ δὲ γερῶ ποτέ μου

Κρήτ.

Καλότυχά 'ναι τὰ βουνά, πὸν δὲν γερνᾶν ποτέ τοις τὸ καλοκαίρι πράσινα καὶ τὸ χειμῶνα ἄσπρα

Πελοπν. (Λάστ.)

Περνοῦν τὰ χρόνια καὶ χολ-λιῶ, γιατί γεροῦν τὰ κάλ-λη νὰ 'τον νὰ ξαναγίνοντο δ-δὲ ντὸ 'χα τόση ζάλ-λη

Κῶς (Πυλ.)

Τὸ παλληκάρι τὸ καλὸ παράκαιρα γεράζει

τὸ τ' ἀγαπάει τίς ὁμορφες, ξανθές καὶ μαυρομάτες

"Ηπ.

Νὰ 'σαν ἐσᾶς ψηλὰ ραχᾶ, νεούστουν καὶ 'κι γεράτε τ' ἐμὸν ἢ κάρδια τ' ἄκλερον, γερᾷ καὶ 'κι νεοῦται (νεοῦται=ξαναγιώνει, γίνεται πάλιν νέα) Πόντ. β) Διαρκῶ πολὺ χρόνον, πολυκαιρίζω Ζάκ. (Κερ.): "Ο σιρόκος 'ς τὴν ἀρχὴ ἔχει ταπεινοσύνη καὶ ἄμα γεράση φορτσάρει. γ) "Αλλοιοῦμαι ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, ἐπὶ φῶν, γάλακτος κλπ. "Απουλ. δ) Καθίσταμαι σκληρὸς, σκληρύνομαι Πελοπν. (Οἶτυλ.): "Η μυζήθρα γερνάει.

β) Μετβ. 1) Κάμνω τινὰ νὰ γηράση, καθιστῶ τινὰ γέροντα κοιν. καὶ Πόντ. ("Οφ. Τραπ.) Τσακων.: Μ' ἐγέρασαν τὰ βάσανα. Τὸν γέρασε ἡ φτώχεια κοιν. Τὸν γέρασ' ἡ ψ'λακὴ βόρ. ἰδιωμ. Δικαουχτῶ χρονῶ κουρίτσ' γιρνᾶς σὺ Μακεδ. (Χαλκιδ.) Δὲ μὲ γέρασαν τὰ χρόνια, μὲ γέρασαν τὰ βάσανα Μακεδ. (Καταφύγ.) Τὰ βάσανα γερᾶν τὸν ἄνθρωπο Οἶν. Νὰ μ' ἐγεράκαὶ οἱ φτώχεις (μᾶς ἐγέρασαν αἱ στερήσεις) Τσακων. Αὐτοὶ οἱ μῆνες πού εἶχε μείνει 'ς τὴ φυλακὴ τὸν εἶχανε γεράσει τοῦλάχιστο δέκα χρόνια Κ.Παρορ., Κόκ-κιν τραγ., 110. || Παροιμ. φρ. Μ' ἐγέρασες! (ἐπὶ μακροχρονίου ἀναμονῆς) Πελοπν. ("Αρκαδ. Κόρινθ.) || Παροιμ. Οἱ λύπες κόβουν γόνατα κ' οἱ λογισμοὶ γεράζουν (ἐπὶ τῶν προώρων γηρασκόντων ἐξ αἰτίας θλίψεων καὶ φροντίδων) πολλαχ. Δὲ μὲ γερνᾶν τὰ χρόνια, μὲ γερνᾶν οἱ ἐννομιες (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πελοπν. ("Αργ.) Τὰ χρόνια 'κι γεροῦν τὸν ἄνθρωπον, ζὰ πόνια γεροῦν ἄτον (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πόντ. Τὸν τρελλὸ καὶ τὸ χωριᾶτη ξένες ἐννομιες τὸν γεράζουν (ἐπὶ τῶν ἀφρόνων καὶ ἀμαθῶν οἵτινες ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ἀλλότρια) Πελοπν. (Μεσσ.) "Η παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ. || "Ασμ.

Στάλα καὶ στάλα τὸ νερό | τὸ μάρμαρο τρυπᾷ το καὶ σένα ἡ ἀγάπη σου | τὸν ἄνθρωπο γηρᾷ τον Νίσουρ.

Λέουν ἡ πίκρα πῶς γερᾷ | τσ' οἱ λοῖσμοὶ φυροῦνε μά, 'ὦ πὸν τὰ 'χω τσαὶ τὰ δυὸ | πῶς δὲ μὲ καταλοῦνε; Χίος (Πυργ.)

Περνοῦν τὰ χρόνια καὶ χολιῶ, γιατί μᾶς ἐγηροῦσ-σι κι ἂν δὲν μᾶς ἐγηροῦσας-σι, 'ἐν τό 'χα κι ἂν περνοῦσ-σι Τῆλ. 2) Μεταφ. ψῆνω Πελοπν. (Λευκτρ.): Γέρασε τὴ μυζήθρα (βάλε λίγη φωτιὰ διὰ νὰ ψηθῇ ἡ μυζήθρα καλύτερα).

Μετοχ. ἐπιθ. 1) "Ο ἐμφανίζων σημεῖα παρακμῆς, ἐξαντλήσεως ἔνεκα τῆς μεγάλης ἡλικίας κοιν. καὶ Καππ. ("Αρκαβάν. Σίλ.) Τσακων.: Γερασμένος ἄνθρωπος - γερασμένο ζῶ - δέντρο. κοιν. Εἶναι κ' οἱ σοσιαλιστὲς ἕνα ἀπὸ τὰ φαινόμενα τοῦ σύγχρονου καὶ κάθε γερασμένου πολιτισμοῦ "Ι.Δραχούμ., "Οσοι ζωντ. 2, 99. || "Ασμ.

Ψηλὸ βουνὸν ἀνέαινα | κ' ἤμουν βαριά θλιμ-μένο θλιμ-μένο καὶ 'εράμενο | καὶ παραπονεμένο Κάρπ.

Φεύγουν παιδιὰ ἀνύπαντρα, γυρίζουν γερασμένα καὶ τὰ γελοῦν οἱ-ῖ-ἔμορφες, ροῦσες καὶ μαυρομάτες "Ηπ. (Μαζαρ.) 2) Ξηρὸς, σκληρὸς Πελοπν. (Οἶτυλ.): Γερασμένη μυζήθρα.

γεροβασιλιάς ὁ, σύνθη. γιρουβασ'λιάς σύνθη. βορ. ἰδιωμ.

"Εκ τῶν οὐσ. γέρος καὶ βασιλιάς.

1) Βασιλεὺς γηραιὸς τὴν ἡλικίαν σύνθη. 2) Εἶδος παιδιᾶς, καθ' ἣν μεταξὺ ομάδος παιδιῶν, κρατουμένων κύκλῳ διὰ τῶν χειρῶν, τὸ ὑποδύμενον τὸν «γεροβασιλιά» ὑποκρίνεται τὸν κατάκοπον καὶ πεινῶντα, πληροφορεῖται ὁμῶς ἐκ μέρους τῶν συμπαικτῶν τοῦ ὅτι οὔτε ἄρτος οὔτε φαγητὸν ὑπάρχει, διότι τὰ ἔφαγεν ἡ «γάττα». Ζητεῖ νὰ μάθῃ τότε πού εἶναι τώρα καὶ ὁ παίκτης, ὁ ὑποδύμενος τὴν «γάτταν», κρυπτόμενος δ-